

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๖
 เลขที่รับ..... ๕๙๖๔
 วันที่..... ๒๐ ธ.ค. ๒๕๖๐
 เวลา..... น. แรมที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐-๒๖๒๘-๕๗๓๕

ที่ กษ.๐๔๐๔/ว.๑๕๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และ...
 โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐
 เรียง ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ โดยสรุปดังนี้

โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินและลดต้นทุนของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย โดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขยายเวลาการชำระหนี้เงินกู้แก่สมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้เพื่อการผลิตทางการเกษตร (ปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์) ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนสมาชิกในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๖ เดือน นับถัดจากวันประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ แต่ไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ครั้วเรือนละ ๑ สัญญา

โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินและลดต้นทุนในการประกอบอาชีพทำนาของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพักการชำระหนี้เงินกู้แก่สมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้เพื่อการผลิตข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนสมาชิกในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ของต้นเงินกู้คงเหลือไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ครั้วเรือนละ ๑ สัญญา

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๙/๖๐ และโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๖๐ ทั้ง ๒ โครงการมีหลักเกณฑ์โครงการคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ผ่านมา แตกต่างกันเพียงชื่อโครงการ ต้นเงินกู้ที่ได้รับการลดดอกเบี้ยและช่วงระยะเวลาดำเนินการลดดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มีแนวปฏิบัติกลางที่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีใช้เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยการปรับเปลี่ยนชื่อบัญชีโครงการและการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ขอชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของโครงการดังกล่าวข้างต้นและโครงการที่จะมีในปีต่อไป จึงได้จัดทำคำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ทั้งนี้ สามารถ Download ได้ที่ Website กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในหัวข้อการบัญชีและสอบบัญชี หัวข้อย่อยระบบบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

เรียน ผอ.สทท.๖

เพื่อโปรดทราบ

เพื่อโปรดพิจารณา

- ๒๕๓๖๖ มอช กลุ่ม กำเนิด ๓ ททท/อำนาจพิเศษ
 ๒๕๓๖๖ สทท. ในพื้นที่ สทท. ๖ ททท/
 อำนาจพิเศษ

(นายโอภาส ทองยงค์)
 อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ดำเนินการตามเสนอ

๒๐ ธ.ค. ๒๕๖๐

(นางสาวประสพศรี ภูริยะพันธ์)

คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ด้วยที่ผ่านมามาตรการรัฐมนตรีมีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรและ
ประสพภัยพิบัติ เช่น สดการะดอกเบ็ญเงินกู้และขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกร
สามารถฟื้นฟูอาชีพทำการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ดำเนินโครงการผ่านสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
โดยให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขยายเวลาการชำระหนี้ต้นเงินกู้หรือพักชำระหนี้ให้กับสมาชิกและรัฐบาลชดเชย
ดอกเบี้ยแทนสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์เงื่อนไข
โครงการในแต่ละปีอาจจะแตกต่างกัน โดยที่ผ่านมามีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

๑. โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คั่งค้างต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผ่านสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ ของสมาชิกสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร

๓. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ของสมาชิกสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร

๔. มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปีการผลิต ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ของสมาชิก
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๕. มาตรการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่มีลักษณะการช่วยเหลือเกี่ยวกับหนี้สิน
สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีการบันทึกบัญชีเป็นแนวทางเดียวกัน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษารายละเอียดของโครงการ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้ควรศึกษารายละเอียดของโครงการเพื่อทราบ
หลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการ ดังนี้

- ๑.๑ คุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ
- ๑.๒ หลักเกณฑ์เงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาล
- ๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการของโครงการ
- ๑.๔ เงื่อนไขวิธีการเบิกชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล

๒. วิธีปฏิบัติทางบัญชีโครงการ

หลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการในแต่ละปีอาจจะแตกต่างกัน สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
ต้องปรับเปลี่ยนชื่อบัญชีโครงการและการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ที่ขอชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลให้สอดคล้องกับ
หลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการนั้น ๆ

๒.๑ เมื่ออนุมัติให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการ

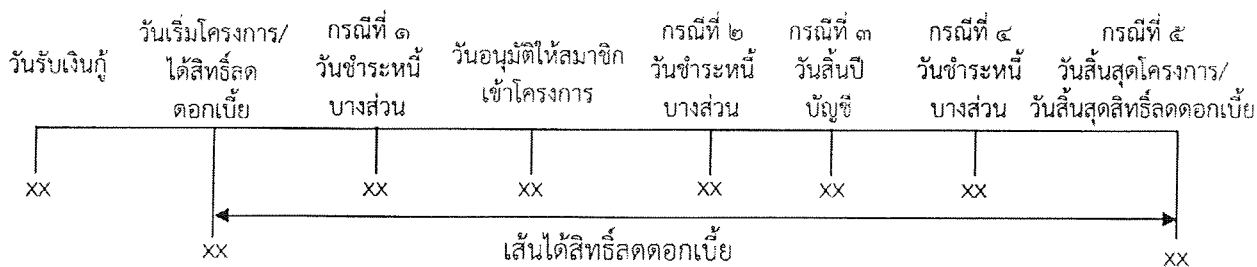
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการตามเงื่อนไขที่กำหนด
และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอนุมัติให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรร่นำแผนบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้รายตัวตามโครงการจัดเก็บในแฟ้มแยกไว้ต่างหาก โดยระบุชื่อย่อของโครงการไว้หน้าแฟ้มและในแผนบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้แต่ละราย ช่องคำนวณดอกเบี้ยให้ระบุ ชื่อโครงการโดยย่อ วันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีมติให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการ เลขที่สัญญาที่เข้าร่วมโครงการ อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชยจากรัฐบาล ต้นเงินกู้ที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย วันที่สมาชิกได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ยและวันที่สิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย และรวมระยะเวลาได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ย เพื่อสะดวกในการตรวจสอบและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ยซ้ำซ้อน ดังนี้

"โครงการ.....ปี..... มติที่ประชุมฯ ให้เข้าร่วมโครงการวันที่.....สัญญาเลขที่..... อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญาร้อยละ.....ต่อปี ได้รับชดเชยดอกเบี้ยตามโครงการอัตราร้อยละ....ต่อปี ของต้นเงินจำนวน.....บาท วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดสิทธิ์ได้รับการลดดอกเบี้ยระหว่างวันที่..... (รวมระยะเวลาได้รับสิทธิ์.....เดือน/ปี)"

๒.๒ การบันทึกบัญชีดอกเบี้ยเงินชดเชยจากรัฐบาล

ลำดับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับโครงการที่สหกรณ์จะนำมาพิจารณาในการบันทึกบัญชีในกรณีต่าง ๆ ทั้งนี้ วันรับเงินกู้ของสัญญาเงินกู้ที่ได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ยอาจเกิดขึ้นก่อนวันเริ่มโครงการหรือหลังวันเริ่มโครงการก็ได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของโครงการ ซึ่งจะมีผลต่อวันเริ่มได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ย ดังนี้

กรณีที่ ๑ สมาชิกชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยก่อนวันที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีมติให้สมาชิกมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทราบว่ามีการที่รัฐบาลลดดอกเบี้ยแก่เกษตรกร หลังจากโครงการได้เริ่มระยะหนึ่งแล้ว อาจมีสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมาชำระหนี้ในช่วงตั้งแต่วันเริ่มต้นได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีมติให้สมาชิกมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสมาชิกที่ชำระดอกเบี้ยในช่วงดังกล่าวมีสิทธิ์ได้รับการลดดอกเบี้ยจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรคำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลเพื่อคืนดอกเบี้ยแก่สมาชิก ดังนี้

(๑) จำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรร่นำแผนบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ที่มีสัญญาเงินกู้เข้าร่วมโครงการ จำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

$$\text{ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล} = \frac{\text{ต้นเงินกู้คงเหลือที่ขอเบิกชดเชยดอกเบี้ย} \times \text{อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชย} \times \text{จำนวนวันที่ขอชดเชย}}{๑๐๐ \quad ๓๖๕}$$

ต้นเงินกู้คงเหลือที่ขอเบิกชดเชยดอกเบี้ย หมายถึง ต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชย ต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยที่โครงการกำหนด กรณีอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญาน้อยกว่าที่โครงการกำหนด ให้คำนวณตามอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญา จำนวนวันที่ขอชดเชย ให้นับจำนวนวันแต่ละช่วงตั้งแต่วันที่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันที่ได้รับชำระหนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกลดยอดบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ คู่กับบัญชีเงินรอ
จ่ายคืนลูกหนี้ (ตามด้วยชื่อย่อโครงการ) ตามที่คำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลในข้อ (๑) ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ xx
เครดิต เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ - โครงการ...ปี... xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ตามที่คำนวณ
ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลในข้อ (๑) ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี... xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ...ปี... xx

(๔) บันทึกในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้เกี่ยวกับจำนวนดอกเบี้ยที่รอจ่ายคืนลูกหนี้
และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“เงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยและขอรับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล จำนวน.....บาท”

กรณีที่ ๒ สมาชิกที่สมัครใจชำระหนี้เงินกู้หลังวันที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีมติให้สมาชิกมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

โครงการอาจมีเงื่อนไขว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจะต้องไม่ติดตามเร่งรัดเรียก
ชำระหนี้ต้นเงินจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการในช่วงระยะเวลาโครงการ แต่เมื่อมีสมาชิกสมัครใจนำต้นเงินมาส่ง
ชำระหนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องรับชำระหนี้ไว้ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ ดังนี้

ดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น - ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุ
ในสัญญาและจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี)
ถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้ มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น} = \frac{\text{ต้นเงินกู้คงเหลือ} \times \text{อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา} \times \text{จำนวนวันที่ค้างชำระ}}{๑๐๐ \quad ๓๖๕}$$

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจาก
ต้นเงินคงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอชดเชยให้นับ
ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุดหรือวันที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี)
ถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์

ทั้งนี้ จำนวนดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นอาจจะแตกต่างจากจำนวนดอกเบี้ยที่ขอ
ชดเชยจากรัฐบาล เนื่องจาก

(๑.๑) จำนวนต้นเงินกู้คงเหลือของสมาชิกอาจจะมากกว่าจำนวนต้นเงินกู้ที่
ได้รับสิทธิ์ชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล

(๑.๒) จำนวนวันที่ค้างชำระของดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นอาจมีระยะเวลามากกว่า
จำนวนวันที่ค้างชำระของดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ซึ่งจำกัดตามระยะเวลาของโครงการ

(๒) จัดทำใบเสร็จรับเงินและใบสำคัญรับแนบติดใบเสร็จรับเงินในแต่ละวัน
บันทึกบัญชีลูกหนี้เงินกู้ตามจำนวนต้นเงินที่รับชำระและดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากสมาชิกในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ดังนี้

เดบิต เงินสด xx
เครดิต ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภทเงินกู้)... xx
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้
เดบิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี... xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ...ปี... xx

(๔) แผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการ ให้บันทึกเกี่ยวกับวันที่รับชำระเงินจำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับชำระจากลูกหนี้ และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้
“วันที่..... ชำระต้นเงินกู้.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล..... บาท”

กรณีที่ ๓ วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ก่อนวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีวันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรถึงก่อนวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ ในวันสิ้นปีบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต้องปรับปรุงรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการทุกสัญญาที่เข้าร่วมโครงการที่มีหนี้เงินกู้คงเหลือมาคำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล

(๑) คำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น - ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญาและจำนวนวันค้างชำระให้นับตั้งแต่วันรับเงินกู้หรือวันชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นปีบัญชี

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจากต้นเงินกู้ที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอชดเชยให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันถัดจากวันที่รับเงินกู้หรือวันชำระหนี้ครั้งล่าสุดหรือวันที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นปีบัญชีหรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาที่ได้รับสิทธิ์ตามโครงการ

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้ที่ต้องเรียกเก็บจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	xx
เดบิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี...	xx
เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ...ปี...	xx

(๓) บันทึกในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการแต่ละราย เกี่ยวกับจำนวนดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้ จำนวน.....บาท และขอรับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล จำนวน.....บาท

กรณีที่ ๔ สมาชิกที่สมัครใจชำระหนี้เงินกู้หลังวันสิ้นปีบัญชี แต่ก่อนวันที่สิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีมีสมาชิกสมัครใจนำต้นเงินมาส่งชำระหนี้แก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ถ้าในวันสิ้นปีบัญชีมีการตั้งดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับไว้ ในการรับชำระหนี้ครั้งนี้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินให้กู้ที่ตั้งค้างรับไว้บวกด้วยดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันต้นปีถึงวันที่ชำระหนี้ครั้งนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ย ดังนี้

ดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากลูกหนี้ = (ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ + ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น) - ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๒ (๑) โดยคำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญา และจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นบัญชีถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครั้งนี้

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอชดเชยให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นบัญชีถึงวันที่ชำระหนี้ครั้งนี้หรือวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (แล้วแต่กรณี) ทั้งนี้ ไม่เกินระยะเวลาได้รับสิทธิ์

(๒) จัดทำใบเสร็จรับเงินและใบสำคัญรับแนบติดใบเสร็จรับเงินในแต่ละวันบันทึกจำนวนต้นเงินที่ได้รับชำระในบัญชีลูกหนี้เงินกู้ บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากสมาชิก ซึ่งมีดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับที่ได้บันทึกไว้ในวันสิ้นปีบัญชีในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ค้ำรับ และบันทึกดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันต้นบัญชีถึงวันที่ชำระหนี้ครั้งนี้ในบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ดังนี้

เดบิต	เงินสด	เครดิต	xx
		ลูกหนี้เงินกู้..(ระบุประเภทเงินกู้)...	xx
		ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ	xx
		ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	xx

(๓) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

เดบิต	ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้ำรับ - โครงการ....ปี...	เครดิต	xx
		ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ....ปี...	xx

(๔) แผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการ ให้บันทึกเกี่ยวกับวันที่รับชำระเงินจำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับชำระจากลูกหนี้ และจำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“วันที่..... ชำระต้นเงินกู้.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล..... บาท”

กรณีที่ ๕ วันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ เนื่องจากสมาชิกยังมีหนี้เงินกู้คงเหลือ ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการทุกสัญญาที่ได้รับสิทธิ์ลดดอกเบี้ยถึงวันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการและมีหนี้เงินกู้คงเหลือมาคำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

(๑) คำนวณดอกเบี้ย ดังนี้

ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับจากลูกหนี้ = ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น - ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล

ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น คำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ระบุในสัญญา และจำนวนวันที่ค้างชำระให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นบัญชีหรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นสุดสิทธิ์ลดดอกเบี้ย (วันสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ)

ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล มีลักษณะเดียวกับกรณีที่ ๑ โดยคำนวณจาก
ต้นเงินกู้คงเหลือที่ได้รับสิทธิ์ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราที่โครงการกำหนดและจำนวนวันที่ขอชดเชยให้นับ
ระยะเวลาตั้งแต่วันต้นปีบัญชีหรือวันที่ชำระหนี้ครั้งล่าสุด (แล้วแต่กรณี) ถึงวันสิ้นสุดสิทธิลดดอกเบี้ย (วันสิ้นสุด
ระยะเวลาโครงการ)

(๒) จัดทำใบโอนบัญชีบันทึกดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้ที่ต้องเรียกเก็บจากลูกหนี้และ
ดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ ดังนี้

เดบิต	ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	xx	
	เครดิต ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้		xx
เดบิต	ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี...	xx	
	เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ...ปี...		xx

(๓) บันทึกในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการแต่ละราย เกี่ยวกับจำนวน
ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้และดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล ดังนี้

“ดอกเบี้ยค้างรับจากลูกหนี้ จำนวน...บาท และขอรับดอกเบี้ยชดเชยจาก
รัฐบาล จำนวน...บาท

๒.๓ การขอเบิกดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการทุกสัญญาที่เข้าร่วม
โครงการมาจัดทำใบสรุปรายการขอเบิกเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลตามรูปแบบที่กำหนดในคู่มือโครงการ
(เช่น แบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลตามโครงการ) ตรวจสอบความถูกต้องใน
การคำนวณดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาล โดยเปรียบเทียบจำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลที่คำนวณได้
ในแบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินฯ กับยอดคงเหลือในบัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี...
ซึ่งจะต้องมีจำนวนเงินเท่ากัน ทั้งนี้ แบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินฯ ที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว
ให้ถ่ายเอกสารเก็บไว้ ๑ ชุด

บัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี...

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต	คงเหลือเดบิต	คงเหลือเครดิต
...	ขอชดเชยดอกเบี้ย	รว....	xxx		xxx	
...	ขอชดเชยดอกเบี้ย	รว....	xxx		xxx	

๒.๔ การรับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล

(๑) เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลตามโครงการ โดยโอนเงินเข้า
บัญชีเงินฝากธนาคารของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำใบโอนบัญชีแนบติดกับสำเนา
สมุดเงินฝากธนาคารและสำเนาแบบทะเบียนลูกหนี้และขอเบิกเงินฯ และบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	เงินฝากธนาคาร	xx	
	เครดิต ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ...ปี...		xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ตามโครงการทุกสัญญาที่ได้รับดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลแล้ว
จัดเก็บไว้ในแฟ้มลูกหนี้เงินกู้ตามปกติ โดยระบุหรือประทับตราบนแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ว่า “ได้รับดอกเบี้ย
ชดเชยตามโครงการ...ปี... เมื่อวันที่.....” เพื่อสะดวกในการตรวจสอบและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ย
ซ้ำซ้อน

๒.๕ การคืนเงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลให้แก่สมาชิก

(๑) จัดทำใบเบิกเงินให้ลูกหนี้ลงชื่อรับเงินคืนดอกเบี้ยที่ได้รับชดเชยจากรัฐบาล และจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบติดใบเบิกเงินในแต่ละวัน บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ - โครงการ...ปี... xx

เครดิต เงินสด xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ ระบุหรือประทับตราบนแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้เพื่อสะดวกในการตรวจสอบว่า “ได้จ่ายคืนเงินรอจ่ายคืนดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลตามโครงการ.... ปี... เมื่อวันที่.....”

๒.๖ การส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยให้รัฐบาล

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการแล้ว ต่อมาภายหลังได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า การเบิกชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีความคลาดเคลื่อน หรือสมาชิกมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดจะถือว่าสมาชิกรายนั้นขาดคุณสมบัติไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องรับผิดชอบส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยที่รับไว้ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์

(๑) จัดทำใบโอนบัญชีปรับปรุงลดยอดบัญชีดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาลของสมาชิกรายที่ไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ...ปี... xx

เครดิต เงินรอจ่ายคืนรัฐบาล - โครงการ...ปี... xx

(๒) นำแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ที่ส่งคืนเงินชดเชยดอกเบี้ยให้รัฐบาล ระบุหรือประทับตราว่า “สัญญาเลขที่... ไม่มีสิทธิ์ได้รับชดเชยดอกเบี้ยตามโครงการ...ปี...” และเรียกเก็บดอกเบี้ยจำนวนดังกล่าวจากลูกหนี้

๒.๗ การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๒.๗.๑ การแสดงรายการ ให้แสดงรายการบัญชีต่าง ๆ ตามโครงการในงบการเงิน ดังนี้

บัญชีดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ - โครงการ... ปี...	แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้รายการสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
บัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้ - โครงการ... ปี...	แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น
บัญชีเงินรอจ่ายคืนรัฐบาล - โครงการ... ปี...	แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้รายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น
บัญชีดอกเบี้ยรับชดเชยจากรัฐบาล - โครงการ... ปี...	แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน โดยเรียงลำดับต่อจากดอกเบี้ยรับเงินให้กู้

๒.๗.๒ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นข้อสุดท้าย ภายใต้หัวข้อการดำเนินการโครงการตามนโยบายรัฐบาล ในปีบัญชีมีอยู่ในช่วงระยะเวลาโครงการ โดยเปิดเผยข้อมูลให้ทราบถึงชื่อโครงการที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ระบุระยะเวลาดำเนินการ อัตราดอกเบี้ยที่รัฐบาลชดเชย ต้นเงินกู้ที่ได้สิทธิ์ลดดอกเบี้ย จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการและจำนวนดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้รับชดเชยจากรัฐบาลแล้ว